

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 212 09 Táncos Klasszikus balett-táncos szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A B) vizsgafeladat megnevezése: Táncműelemzés

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 10 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 50%

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

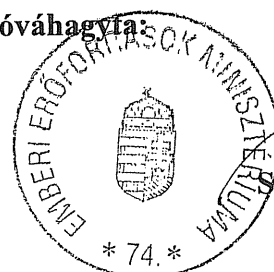
A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tétteleit a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT

Handwritten signature

Jóváhagyta:

Handwritten signature
Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

A vizsgafeladat ismertetése: Táncmű elemzése a megadott kritériumok szerint, valamint egy szabadon választott mű elemzése. A vizsgázó átlátja a tánc, a zene és a színház kapcsolatát, valamint a táncművészetnek a többi művészeti ághoz való viszonyát, egymásra gyakorolt hatását. Objektíven vizsgálja az adott táncműveket, és önálló értékítéllettel alkot véleményt.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. La Sylphide (August Bournonville)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

1.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

2.A. Pas de Quatre (Jules Perrot)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

2.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

3.A. Giselle (Jules Perrot)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

3.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

4.A. Don Quijote (Marius Petipa)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

4.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

5.A. Csipkerózsika (Marius Petipa)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

5.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

6.A. Diótörő (Vaszilij Vajnonnen)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

6.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

7.A. Chopiniana (Mihail Fokin)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

7.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

8.A. Petruska (Mihail Fokin)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

8.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

9.A. Párizs lángjai (Vaszilij Vajnonnen)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

9.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

10.A. Szerenád (George Balanchine)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

10.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

11.A. Opus 5 - Öt tétel vonósnégyesre (Maurice Béjart)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

11.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

12.A. Coppélia (Harangozó Gyula)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

12.B. Egy szabadon választott darab elemzése.

13.A. A rosszul őrzött lány (Sir Frederick Ashton)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

13.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

14.A. Ékkövek (George Balanchine)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

14.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

15.A. A makrancos hölgy (John Cranko)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

15.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

16.A. Sylvia (Seregi László)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

16.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

17.A. Mayerling (Sir Kenneth MacMillan)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

17.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

18.A. In the Middle, Somewhat Elevated (William Forsythe)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

18.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

19.A. Rómeó és Júlia (Seregi László)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

19.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

20.A. A hattyúk tava (Matthew Bourne)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

20.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. La Sylphide (August Bournonville)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Darab címe: **La Sylphide**, koreografálta: **August Bournonville**, a **Dán Királyi Balett** együttes számára. Zeneszerző: **Herman Severin Løvenskiold**, ősbemutató: **Koppenhágában, 1836. november 28-án** (Magyar Állami Operaház 1973. január 28.)
- **Romantikus balett 2 felvonásban**, főszereplők: **James Ruben**, a skót farmer, **Sylphide**, a villi - az erdő szelleme, **Gurn**, James barátja, **Effie**, James kedvese, öreg **Madge**, a falu boszorkánya, Effie anyja, egy idős asszony, koszorúslányok, násznép, boszorkányok.
- I. felvonás: **James és Effie, fiatal pár**, akik esküvőjük megünneplésére készülnek. Többször látjuk **Sylphide-et**, aki szerelmet vall Jamesnek, amivel megzavarja a

fiatalember lelki békéjét és elvonja a figyelmét. A **boszorkány, Madge** jóslatai után a vitától menekülve James követi Sylphide-et.

- II. felvonás: **az elkészült bájitalba selyemsálat márt Madge.** Jamesnek átadja a varázssálat mondván, ha Sylphide vállára teszi, az elveszíti a szárnyacskáit, és soha többé nem repül el, ám **Sylphide lelke elszáll,** és teste erőtlően földre zuhan. Sylphide-et a többi villi (tündér) elviszi. **Az összetört James** látja a boldog falunépét, amint az új ifjú pár, Effie és Gurn szerelmét ünneplik. A sors beteljesedett.
- Látványelemek: **füst, süllyesztő, tűzhely és fotel, amelyekben eltűnik Sylphide, színpadtechnika segítségével elért röptetés.**
- A romantika reakció a felvilágosodás racionális szemléletére, hőse nyughatatlan, elvágódik a kalandos illúziók világába, és hisz az örök szerelemben.
- A vizsgálzó a saját véleményét fejt ki.

1.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

2.A. Pas de Quatre (Jules Perrot)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Koreográfus: **Jules Perrot**, zene: **Cesare Pugni**, ősbemutató: **1845. július 12, London.**
- A **romantikus balett** kultúrájának csúcspontját jelenti. A kor négy leghíresebb balerinája számára lett megalkotva ez a divertissement: **Marie Taglioni, Carlotta Grisi, Fanni Cerrito és Lucille Grahn.**
- **Nem cselekményes balett**, a balett célja a **négy balerina bemutatkozását** szolgálta. Több részből áll, amelyekben egymás után bemutatkoznak a balerínák, a legfiatalabbtól legidősebbig, egyéniségüket tükröző, személyre szabott, könnyed, finom és légies lépésanyaggal. A nyitó jelenetet és a finálét közösen táncolták.
- **A darab nélkülözi a díszletet, jellemzője a gyors lábmunka, a pozíciók kecses változásai, valamint elegáns és folyamatos karmozdulatok.**
Közel száz évvel később, 1941-ben, a balett eredeti változata felújításra került Anton Dolin koreográfus által. Számos balettegyüttes azóta is repertoáron tartja a Pas de Quatre-t.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

2.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

3.A. Giselle (Jules Perrot)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Giselle**, koreográfus: **Jules Perrot**, zeneszerző: **Adolph Adam**, ősbemutató: **1841. április 28., Párizs.** (Magyar Állami Operaház, koreográfus: L. Lavrovskij 1958. február 16.)
- **Romantikus balett 2 felvonásban**; főszereplők **Giselle**, **Albert herceg**, **Hilarion** erdész, **Myrtha**, a „villik” királynője, a falu népe, a hercegi udvartartás és a „villik”.
- **A romantikus balett stílusának** megfelelő spicc-cipős technikával, hosszú „tütükben” és ruhákban, eredetileg még nem túl magas láb- és kartartásokkal előadott mű, a színpadtechnikai elevációt is alkalmazza (II. felvonás, temető).
- **Az I. felvonás Giselle szülői háza udvarán játszódik, ebben a falusi környezetben bontakozik ki a történet.** Albert beleszeret a lányba (miközben hercegi rangjához illő menyasszonya van), természetesen nem fedheti fel előtte kilétét, ám Hilarion leleplezi. A felvonás a szívbeteg Giselle halálához vezető drámai, örülési jelenetben csúcsosodik ki.

- **A II. felvonás egy ingoványos tó partján zajlik, Giselle sírjánál, a helyi temetőben, ahol a földöntúli lények találkozhatnak a valósággal.** Ide látogat el Albert is, hogy megnyugvást, megtisztulást, reményt kapjon.
- A balett a beteljesületlen szerelemről szól Giselle és Albert herceg között. **Az alapkonfliktust a parasztlány Giselle és az Albert herceg közti társadalmi különbség okozza.**
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

3.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

4.A. Don Quijote (Marius Petipa)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Don Quijote**, **M. de Cervantes** regénye alapján, **koreografálta: Marius Petipa**, zene: **Ludwig Minkus**, bemutató: **moszkvai Bolsoj Színházban, 1869. december 26-án.** (Ősbemutató: 1740-ben Franz Hilverding feldolgozásában, Bécsben. J. G. Noverre 1768-ban készítette el. Magyar Állami Operaház 1997. szeptember 20-án M. Petipa nyomán ifj. Harangozó Gyula, Pongor Ildikó és Fajth Blanka munkájaként került bemutatásra.)
- Marius Petipa **4 felvonásos, 8 képes alapművét** azóta sok helyütt **feldolgozták többféle verzióban (2 felvonás, 3 felvonás).**
- **Az érett romantikus balettkorszak alkotása**, szerepek: **Don Quijote, Sancho Panza, Kitri, Basil**, Espada, Mercedes, két barátnő, Driádok királynője, Ámor, Lorenzó, cigányok, a spanyol kisváros lakói.
- A darab első részében **Kitrit apja, szerelme Basil helyett a gazdag Gamache-hoz adná feleségül**, valamint megismerhetjük a város többi lakóját. Kitri és Basil szerelmi történetét jelképesen **követhetjük Don Quijote síkján**, aki az álmvilágában létező

Dulcineát keresi és küzd érte. A darab végére **Kitri és Basil szerelme beteljesül**, Don Quijote a nemes segítő lovag Sancho Panza hű szolgájával dicsőségben távozik az esküvői ünnepségről.

- A darabban **a spanyol kultúra jellemzőivel találkozunk** (matadorok, torreador, muletták, jelmezek, legyezők, stb.). A darab híres jelenete Don Quijote harca az **óriásnak vélt szélmalommal**. **A táncok mellett inkább a pantomimjátékok viszik előre a cselekményt.**
- A Don Quijote balett megszületésekor M. Petipa nem kívánt társadalmi bírálatot megfogalmazni, csupán **Cervantes regénye ihlette**, és főleg a nagyon magas szintű technikai tudást követelő balett-, valamint a vérbő karakterszámok elkészítése érdekelte.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

4.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

5.A. Csipkerózsika (Marius Petipa)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Csipkerózsika**, koreográfus és szövegíró: **Marius Petipa**, zeneszerző: **P. I. Csajkovszkij**, ősbemutató: **1890. január 3-án, a szentpétervári Mariinszkij Színházban**. (Magyar Állami Operaház 1967. május 4., 1991. április 6.)
- **Klasszikus balettprológ és 3 felvonás**, főszereplők: **Auróra, Király, Királynő, Désiré herceg, Orgonatündér, Carabosse**, a gonosz tündér, tündérek, Florine hercegnő és Kékmadár, ékkövek, Cica, Csizmás Kandúr, Piroska és a farkas, szörnyek, az Orgonatündér kísérete, udvarhölgyek, udvaroncok, dadák, nereidák.
- **A történet a klasszikus mesét dolgozza fel, amelynek fő motívuma a boldogság beteljesülésének vágya, a királyfi felébreszti álmából Csipkerózsikát, a szerelem legyőzi a gonosz erőt.**
- **Csajkovszkij zenéje önmagában remekmű. A díszletek és jelmezek is a klasszikus balett briliáns tánctechnika fényességét és pompáját szolgálják és hangsúlyozzák. Jellemző divertissement betéttel.**
- **3 felvonásban láthatjuk a pompát, a királyi, arisztokratikus közeget, a megingathatatlan hatalom demonstrációját, valamint a sors jóra fordíthatóságába vetett hit, a pozitív gondolkodás erejét.**

5.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

6.A. Diótörő (Vaszilij Vajnonnen)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Diótörő**, koreográfia: Marius Petipa és Lev Ivanov, később **V. I. Vajnonen**, szöveggönyvíró: **Marius Petipa**, E. T. A. Hoffmann meséje nyomán, zeneszerző: **P. I. Csajkovszkij**, ősbemutató: 1892. december 18-án a szentpétervári Mariinszkij Színházban. **V. I. Vajnonen koreográfiájában 1934. április 18-án.** (Magyar Állami Operaház 1950. február 16.)
- **Mesebalett 3 felvonásban.** Főszereplők: **Marika, Feri, Drosselmeyer, Lujzi, Misi, Dada, Diótörő, Egérkirály, Mária hercegnő, Diótörő herceg, szülők, gyerekek, Cukorország népe, hópelyhek, babák, katonák, egerek.**
- **A mese középpontjában Marika áll, aki karácsonyi meglepetésül egy diótörő babát kap Drosselmeyer keresztapjától. Egy csatáról álmodik, melyet Diótörő az ólomkatonákkal vív az Egérkirály és hadserege ellen. Marika segít a csatában, és a kivívott győzelem után a diótörő baba herceggé változik. Marikával a birodalmába utaznak, útközben egy erdőben megpihennek, ahol hulló hópelyhek tánca lepi meg**

őket. Végül, megérkezésük után megünnepelik őket, hosszú, **parádés divertissement-nal**. Reggel, amikor Marika felébred az izgalmas álomból, odafut a diótörő babához, magához öleli, és ha az álomnak vége is, a baba mégiscsak az övé.

- **Jellegzetesen eredeti részek:** a hópelyhek tánca: fehér balettkép, amelyben színpadtechnikai lehetőség az igazinak tűnő hóesés látványának alkalmazása, de hasonló szcenikai bravúr a dióhéj csónak utazása a vízen. A klasszikus balettra jellemző népek tánca blokkot tartalmaz.
- **A történet a 19. században játszódik, az alkotás idején, nagypolgári családi környezetben,** ahol a polgári élet szokásaiba nyerünk betekintést.
- A vizsgázó a saját véleményét ismerteti.

6.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

7.A. Chopiniana (Mihail Fokin)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Koreográfia: **Mihail Fokin**, zene: **Frederik Chopin**
Ősbemutató: **1907. február 10. Szentpéterváron, a Mariinszkij Színházban**
A Magyar Állami Operaházban 1965. április 6.
- **Balett 1 felvonásban.**
- Az eredeti változat 5, erősen lengyeles karakterű számból áll: A-dúr polonéz, Asz-dúr nocturne, D-dúr mazurka, Cisz-moll keringő, valamint Asz-dúr tarantella.
- **1908. március 8-án Fokin új változatot mutatott be a Mariinszkij Színházban, amit a Taglioni-korszak romantikus balettje iránti tiszteletből állított színpadra.** Az új változat részei: **A-dúr polonéz, Asz-dúr nocturne, Gesz-dúr keringő, D-dúr mazurka, A-dúr prelúde, Cisz-moll keringő és Esz-dúr keringő.**

- Az eredeti változatot lengyel nemzeti viseletben táncolták, a későbbit **a romantikus balettre jellemző fehér, hosszú szoknyában, virágkoszorúkkal a hajban, valamint kis szárnyacskákkal a derékon.**
- **Cselekmény nélküli darab, a zenei részek hangulatát adja vissza. Ürügy: az egyetlen férfi szereplő, a költő álmodozása.**
- **Mozdulatanyaga:** tiszta klasszika, romantikus stílusjegyekkel.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

7.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

8.A. Petruska (Mihail Fokin)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Koreográfus: Mihail Fokin, zene: Igor F. Sztravinszkij, szövegkönyv és színpadkép: Alexandre Benois, ősbemutató: 1911. június 13., Theatre du Chatelet, Párizs. Gyagilev Orosz Balettje mutatta be, a főszerepekben: V. Nyizsinszkij, T. Karszavina, A. Orlov és E. Cecchetti.**
- **Szereplők: a balerina, Petruska - harlekin, a Mór, a varázsló, utcai táncosnők, cigánylányok, gazdag kereskedő, medvetáncoltató, tisztek, katonák, urak, hölgyek, mutatványosok, gyermekek.**
- **Burleszk 4 képből. A cselekmény az Admirális terén zajlik, Szentpéterváron. Egy mutatványos bemutatja a három bábuját, melyek külön jeleneteket adnak elő. Amikor visszazárja őket a ketrecükbe, Petruska bevallja szerelmét a balerínának. Ő Petruskát elutasítja, amire a szomorú harlekin még jobban összeomlik. A Mór**

közeledését a balerina elfogadja, Petruska dühében rájuk tör. Másnap a piaci előadás ideje alatt **tovább folytatódik a vita, mire a Mór kardjával megöli Petruskát**. A darab végén kiderül, hogy **Petruska halhatatlan** és a bábszínház tetején újra megjelenik.

- Ez a mű Gyagilev Orosz Balettjének egyik legsikeresebb darabja, amelyet Fokin később más együtteseknek is betanított. Számos együttes világszerte, az eredeti koreográfiát a **mai napig repertoáron tartja**, megtartva a tipikus orosz temperamentumot és népviseletet.

8.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

9.A. Párizs lángjai (Vaszilij Vajnonnen)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Párizs lángjai**, szöveggönyvítő: **Nyikolaj Volkov és Vladimir Dimitrij**, koreográfus: **Vaszilij Vajnonnen**, zeneszerző: **Borisz Aszafjev**, ősbemutató: **1932. november 7., Leningrádban, a Kirov Balett előadásában. 1950. június 14-én a Magyar Állami Operaház bemutatja, díszlet: Oláh Gusztáv, jelmez: Márk Tivadar.**
- **Klasszikus balett 4 felvonásban, 5 képből**, szereplők: felkelők és arisztokraták.
- **A balett a francia forradalom idején játszódik.** A marseille-i forradalmárok, élükön az ifjú Philippe-pel és szerelmével, Jeanne-nal Párizs felé vonulnak a felkelők csapatával. Miközben XVI. Lajos és Marie Antoinette csillogó udvari ünnepet ülnek, megzavarja őket a forrongás híre. A forradalom mozgalmas történéseinek ábrázolását személyes szálakkal erősíti a romantikus cselekmény.
- A Párizs lángjai a **proletkult irányzatát képviselő darab**, amely a forradalmi pátoszt jeleníti meg. **Vajnonnen ötvözi a csiszolt klasszikus stílust a karaktertáncsal, az udvari zenét a népszerű dalokkal, erődemonstrációra pedig óriási**

tömegjeleneteket használ (a francia forradalom idejét idéző jelmezeket, fegyvereket, zászlókat, trikolort). Az ünnepélyen táncolt pas de deux-t világszerte a nagyra becsült virtuóz kettősök között tartják számon.

- **Oroszország forradalma után, a Szovjetunió kialakulása idejében** született a koreográfia, demonstrációként, miszerint a hazáját szerető nép akarata képes leszámolni a „gonosz” arisztokráciával, és „kezébe venni saját sorsát”, ahogyan azt a **szocialista szemlélet** diktálta.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

9.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

10.A. Szerenád (George Balanchine)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Serenade**, koreográfus: **George Balanchine**, zene: **P. I. Csajkovszkij**, ősbemutató: **1934. június 10. School of American Ballet, a NYCB bemutatója: 1935. március 1., New York, USA.** (Magyar Állami Operaház 1977. december 10. és 1997. november 15.)
- **Szimfonikus balett 1 felvonásban.** Ez volt az első vizsgálóadás a School of American Ballet-ben.
Kék színű jelmezekben, kék színű háttér előtt táncolják. Eredetileg Balanchine **színpadi gyakorlatnak** készítette a koreográfiát és számtalan **váratlan eseményt** - melyek próbák közben megtörténtek - **beépített a darabba** (ha valaki elesett vagy elkésett a próbáról, jelenetként bekerült a műbe).
- **Nem cselekményes (szimfonikus) balett.** Több átdolgozás után állandó formáját **4 rész** képi: „Szonatína”, „Keringő”, „Orosz Tánc” és az „Elegy”. A darabban ötvözi a romantikus Giselle-ből származó motívumokat a grúz „khoru” népi tánc elemeivel, melyek hatással voltak az alkotóra.

- A Szerenád Balanchine **első Amerikában bemutatott koreográfiája**. A gyagilevi korszak után Balanchine új stílust teremtett, a **szimfonikus balettet**. A New York City Ballet együttes repertoárját ez a mai napig jellemzi. A darab bemutatására nagy létszámú együttesek alkalmasak.
- A vizsgázó a saját véleményét ismerteti.

10.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

11.A. Opus 5 - Öt tétel vonósnégyesre (Maurice Béjart)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Opus 5 (Öt tétel vonósnégyesre)**, koreográfia: **Maurice Béjart**, zene: **Anton Weber**, ősbemutató: **Théâtre de la Monnaie-ban 1966. március 25-én, a Magyar Állami Operaházban 1973. december 21-én.**
- **Pas de deux**, szereplők: **a Leány – a Fiú.**
- Béjart a koreográfiájával, **az együvé tartozó emberpár belső nyugtalanságának a folyamatait** mutatta meg.
- Béjart a **klasszikus balett** elemeit ötvözi a rá jellemző, **Béjart-féle modern pózokkal**. A tánc **nem absztrakt**, minden mozdulatnak **egyenes értelme van**. A **közös pózokban** tökéletesen **ábrázolja** a két ember folyamatos **találkozását és távolodását** és ezzel kapcsolatos **lelki állapotát**. Az **öt tétel megállás nélkül követi egymást**, és amikor a zene szünetel, az a koreográfia **belső történéseit nem szakítja meg**.
- **Tiszta, lecsupaszított formák.**
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

11.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

12.A. Coppélia (Harangozó Gyula)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Coppélia**, szövegkönyvírói **Charles Louis Nuitter** és **Arthur Saint Leon**, ősbemutató: **1870. május 25., Párizs**. A magyarországi bemutató koreográfusa **Harangozó Gyula**, zeneszerző: **Leo Delibes**, díszlettervező: **Oláh Gusztáv**. Bemutató ideje: **1953. április 24., Budapest**.
- **Balett 3 felvonásban**, főszerepek: **Swanilda, Franz, Coppélius, Coppélia baba** és a városka lakói. A történet egy kisvárosban zajlik Galícia határán az 1800-as években.
- **Az I. felvonás** a városka utcáján játszódik, az emberkerülő, öreges babakészítő, Coppélius háza előtt, ahol a fiatalok táncversenyre készülnek, és a legények a ház ablakában ülő Coppélia figyelmét próbálják felkelteni.
- **A II. felvonás** Coppélius házában zajlik, ahol számtalan babafigura elevenedik meg, miután a belopakodó lányok elindítják azokat. Coppélius rajtakapja a lányokat, Swanilda pedig beöltözik Coppélia ruhájába. A megérkező Franz, abban a hitben, hogy Coppéliát látja, udvarol a babának, Coppélius öröme. Swanilda leleplezi magát, Franz haragjában tör-zúz.

- **A III. felvonásban** a fiatalok egymásra találnek.
- **Az ipari forradalom hatására felmerülő problémának, az ember és gép közötti viszonynak a művészi és egyben mesés megfogalmazása**, pygmalioni színezettel.
- **Előadói nyelvezet:** klasszikus balett- és karaktertáncok, valamint könnyed, tréfás pantomim jelenetek.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

12.B. Egy szabadon választott darab elemzése.

13.A. A rosszul őrzött lány (Sir Frederick Ashton)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **A rosszul őrzött lány**, a szöveggönyt **Jean Dauberval** nyomán írta és a koreográfiát készítette: **Sir Frederick Ashton**, zene: **John Lanchbery**, bemutató: **Royal Ballet Company 1960. január 28-án Londonban, Magyar Állami Operaház: 1971. március 28.**
- **Balett 2 felvonásban**, szerepek: **Simone** – gazdag falusi özvegyasszony, **Lise** – a lánya, **Colas** – fiatal földműves, Lise udvarlója, **Thomas** – jómódú szőlősgazda, **Alain** – a szőlősgazda fia, a falu lakói, háziállatai.
- A gazdag és **mohó Simone férjhez akarja adni lányát**, Lise-t a szintén gazdag szőlősgazda fiához, az **együgyű Alainhez**. A meggazdagodás lehetőségének reményében **nem veszi figyelembe Lise és Colas szerelmét**, ragaszkodik a frigyhez. Lise és Colas barátai segítenek a két fiatalnak meggyőzni a szigorú Simone-t, hogy áldását adja a fiatalok kapcsolatára. Végül **Simone megenyhül**, és a szeretet legyőzi a nyereségvágyat.
- A darab jellegzetessége, hogy **Simone anyó** karakterfiguráját **férfi táncos** alakítja, jellemzően nagy sikerrel (**Fapapucsos tánc**).

- A történet egy faluban játszódik, a 18. század végén, amikor a társadalmi hovatartozás fontos szerepet játszott az emberi viszonyokban. **Az ősbemutató 1789-ben az akkori társadalmi szokásokat tükrözte.**
- **Realista képi fogalmazás, tiszta klasszikus balett-technika, művészi igényű karakterformálás.**
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

13.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

14.A. Ékkövek (George Balanchine)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Jewels (Ékkövek)**, koreográfia: **G. Balanchine**, zene: **G. Fauré, I. Sztravinszkij, P. I. Csajkovszkij**, ősbemutató: **New York City Ballet, 1967. április 13-án, New Yorkban.**
- **Balett 3 részben**, szerepek: **Smaragd, Rubin, Gyémánt.**
- **Absztrakt balett. Különálló, egész estét betöltő, 3 részes divertissement**, melynek részei drágakövek után kapták az elnevezésüket. Mindegyik résznek **más a zeneszerzője**. Az első rész a **romantikus balettnak hódol**, a balerinák hosszú szoknyákban, szilfidként táncolnak a zöld erdők fái között. A második részt a **Broadway dzsesszes hangulata inspirálta**, a harmadik rész a **szentpétervári klasszikus stílus, valamint Petipa emlékére készült.**
- **A jelmezeket az adott résznek megfelelő kövek díszítik a csillogásukkal stílusosan szolgálják a koreográfiát, az ékkövet imitálják. Minden tételnek megvannak a maga szólistái**, így az estben sok táncos mutatkozhat be.

- **A nyitott amerikai kulturális légkörben, a 60-70-es években,** amikor Balanchine nagy sikernek örvend, sikerrel fogadták az új, **absztrakt (cselekmény nélküli, szimfonikus) balettelőadást.** Az alkotó szándéka egy estén belül három **különböző koreográfiai légkör, hangulat megteremtése** volt.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

14.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

15.A. A makrancos hölgy (John Cranko)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **A makrancos hölgy (The Taming of the Shrew)**, szöveggönyv és koreográfia: **John Cranko**, zene: **K. H. Stolze (D. Scarlatti nyomán)**, ősbemutató: **Stuttgart Ballett, 1969. március 16-án, Stuttgartban.**
- **Balett 2 felvonásban**, szerepek: **Kata**, **Petruchio**, **Bianca**, **Lucentio**, **Baptista**: **Kata** apja, **Hortensio**, **Grumio**, ismerősök, háznép, polgárok.
- **A balett Shakespeare vígjátékának cselekményét követi, amelyet táncos-pantomimikus eszközökkel mond el. A szokásokhoz híven apja az elsőszülött lányát, az elviselhetetlen Katát férjhez akarja adni, hogy a második lányának is rendezhessen esküvőt. A Veronából érkező Petruchio nem gazdag, viszont nemes úr; beleegyezik a frigybe, s a templomban Kata akarata ellenére megpecsételik a kapcsolatukat. Petruchio házában a szófogadatlan Katát meg kell „törni”. Különböző szituációkban Petruchio úgy viselkedik, hogy Kata véleménye és magatartása fokozatosan megváltozik, szelídül, a végén pedig annyira megszereti urát, hogy engedelmes, hű, szerető feleségévé válik, mindenki nagy öröme.**
- **A 16. században, az olasz Padovában történik**, amikor a szigorú társadalmi szabályok betartása alapelvárás volt.
- **A darab tánctechnikai alapja a klasszikus balett, nyitottabb formában. A szabadabb koreográfiájú kettősök változatosak és előrébb viszik a cselekményt.**
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

15.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

16.A. Sylvia (Seregi László)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Sylvia, az eredeti mű koreográfusa: Louis Mérante (ősbemutató: 1876. Párizs)**. A magyarországi bemutató szövegkönyvírója és koreográfusa: **Seregi László**, zene: **Léo Delibes**, bemutató: **Magyar Állami Operaház, 1972. május 14-én.**
- **Klasszikus balett 2 felvonásban**, főszerepek: **Sylvia**, Diana nimfája, a társulat fiatal balerinája, **Amyntas**, pásztor, a társulat fiatal táncosa, **Orion**, fekete vadász, igazgató-balettmeister, **Diana**, a vadászat istennője, Orion felesége, primabalerina, **Ámor**, **Kentaur**, Inas, nimfák, faunok, a balett-társulat táncosnői és táncosai.
- **A párizsi balett-társulatban játszódik, a 19. században.** A szellemes, humorral teli táncjáték **Sylvia és Amyntas balett-táncosok szerelméről** szól, akik esküvőre készülnek, de magánéletükbe folyamatosan „beleszól” a szakmai élet: a gyakorlatok és

a próbák világa. **Seregi László könnyed iróniával dolgozta át, egészítette ki az eredeti Sylvia történetét, bemutatva az emberi viszonyokat, a férfi és nő közötti vonzalmat, átszöve a tánclépéseket élvezetes színjátékkal.**

- **Degas ihlette jelmezekben a színpadon láthatók a balettművészek szakmai és magánéletének eseményei.**
- A Sylviában szerepelni a balettművészek számára tánctechnikai, valamint színészi kihívás és jutalomjáték egyben.#
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

16.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

17.A. Mayerling (Sir Kenneth MacMillan)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Koreográfus: Sir Kenneth MacMillan, zene: Liszt Ferenc műveiből összeállította és hangszerelte: John Lanchbery, díszlet, jelmez és látvány: Nicholas Georgiadis, világítás: John B. Read, szöveggönyv: Gillian Freeman. Ösbemutató: 1978-ban Londonban, a Covent Gardenben, 2004. április 24-én a Magyar Állami Operaházban.**
- **Neoklasszikus balett 3 felvonásban, szerepek: Rudolf trónörökös, Vetsera Mária (Rudolf szerelme), Larisch grófnő, (Rudolf volt szerelme), Erzsébet császárné, Rudolf édesanyja, Stefánia hercegnő, (Rudolf felesége), Kasper Mici, (Rudolf szeretője), I. Ferenc József és szeretője.**

- **Bécsben, a Hofburgban** játszódó történetben **Rudolf** trónörökössel és a **kényszerből** elvett belga **Stefánia** hercegnővel **ismerkedünk meg, valamint az egész család kusza szerelmi szálaival.** Egy röpirat kapcsán **kibontakozik Rudolf kormányellenes tevékenysége,** valamint a **súlyos vadászbaleset története. Rudolf és Vetsera Mária szerelme** a terhelt idegzetű trónörökös **gyilkos és öngyilkos tétével zárul. A történetet temetést ábrázoló prolóógus és epilógus keretezi.**
- **Szenvedélyes kettősök. Korhű jelmezek, tánchoz stilizálva.**
- **MacMillan az osztrák-magyar történelmi eseményeket dolgozza balettszínpadra az angol királyságban.**
- **A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.**

17.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

18.A. In the Middle, Somewhat Elevated (William Forsythe)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **In the Middle, Somewhat Elevated**, koreográfia: **William Forsythe**, zene: **Thom Willems** (1987), scenika, jelmezek, fényterv: **William Forsythe**, ősbemutató: **1987. május 30-án, Párizsi Opera Balett**.
- **Balett 1 felvonásban.**
- Téma és variációk, szabadon. A virtuóz koreográfia **a klasszikus balett új felfogású, felszabadított alkalmazása, valamint a moderntánc ötvözete, a hagyományos balett szókincsének merész megújulása.**
- Kihhasználva az **akadémikus virtuozitást**, amely ma is a klasszikust jelenti, **felgyorsítja és sűriti a tradicionális alakzatokat, elemeket. A nem-vertikális fordulatok, a gyors mozdulatok, a hirtelen változások váratlan erővel hatnak.**
- A darab címe a színpad közepén **felfüggesztett két kis cseresznyéhez** kapcsolódik. Forsythe darabja azonnal elismerést nyert, mint kortárs remekmű, s azóta is szerepel a világ jelentős együtteseinek repertoárján.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

18.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

19.A. Rómeó és Júlia (Seregi László)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Rómeó és Júlia**, koreográfus: **Seregi László**, zene: **Szergej Prokofjev**, bemutató: **Magyar Állami Operaház, 1985. május 25.**
- **Balett 3 felvonásban**, szereplők: **Júlia, Rómeó, Mercutio, Tybalt, Paris, Benvolio**, Capulet, Capuletné, Montague, **Júlia dadája, Lőrinc barát**, Verona hercege, bohóc, a Capulet és Montague család szolgálói, urak, hölgyek, nép.
- **Rómeó és Júlia szerelmi drámája, amely a két nemesi család örökös harca miatt tragikusan végződik. A Shakespeare-mű és Prokofjev zenéje mellett Seregit Zeffirelli híres filmprodukciója ihlette meg a darab megkoreografálásában. Seregi, az alkotókhöz hűen (Shakespeare, Prokofjev, Zeffirelli), realista módon viszi színpadra a balettet. Egyetlen szürrealista szereplő van a darabban, Mab, a boszorkány, aki mindig megjósolja az eljövendőket. Mab szerepének lépésanyaga is eltér a darab többi táncaitól, expresszív módon ötvözi a modern balett lépésanyagát a klasszikus balettel, míg a mű többi része vagy a néptánc elemeire épül, vagy kizárólag a klasszikus balettre.**
- **Mívesen megalkotott, reneszánsz kort idéző, filmszerű dramaturgiával szerkesztett, a legkisebb részletekre is gondosan odafigyelő koreográfia született Seregi László révén.**
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

19.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

20.A. A hattyúk tava (Matthew Bourne)

- **Határozza meg a darab alkotóit, valamint a bemutató helyét és időpontját!**
- **Mutassa be a darab stílusát, szereplőit!**
- **Beszéljen a témáról, a cselekményről!**
- **Sorolja fel a darabban használt látványelemeket és jellegzetességeket!**
- **Határozza meg a történelmi, társadalmi közeget!**
- **Milyen hatást gyakorolt Önre a darab, hogyan formálták a látottak a véleményét?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A darab címe: **Swan Lake (A hattyúk tava)**, szöveggönyv és koreográfia: **Matthew Bourne**, bemutató: **1995. november 9. a Sadler's Wells Theatre-ben, Londonban.**
- **Balett 4 felvonásban**, szerepek: **Herceg, anyakirálynő, udvarhölgyek, urak, katonák, Hattyú, hattyúk.**#
- M. Bourne A hattyúk tavában alapvetően **megtartotta a klasszikus darab felépítését** (4 felvonás, Csajkovszkij zenéje, alaptéma), **de radikálisan átformálta a főmotívumot. Darabjában az elvagyódó magányos Hercegre fókuszál**, aki keresi a szerelmet és biztonságot, **nem az elvarázsolt szépséges hattyúra**, aki megmentőjére vár. Ebben a darabban a **Hattyú az erős, aki segít a hercegnek önállóvá válni.**
Az előadás megformálását többek között Alfred Hitchcock: Madarak című darabja ihlette.

- A darab különlegessége a **hattyúkat táncoló férfi táncosok**. Bourne szerint a hattyú, mint madár nem a törékeny, vékony női alakban jelenik meg, hanem **széttárt szárnyaival masculin, izmos, férfias erőt sugároz**. Erre alapozta a szereposztás választását.
- Bourne a **jelenkorban gondolta újra a témát**, amelyben a generációs probléma, az anyáról való leválás a fő téma. Angliában született alkotásról beszélünk: **egyfajta „komment” ez a brit királyi család életéhez**. Bourne **nem tagadja a hasonlóságot**: az asszisztenseivel II. Ludwig, VII. Edward és VI. George életét tanulmányozták és nem feltétlenül az aktuális család életét.
- A **táncnyelvezet** alapvetően kortárstánc, de erős klasszikus balett-technikai tudással is rendelkező társulat által. A társulat neve: „Adventuresin Motion Pictures”.
- A vizsgázó a saját véleményét fejt ki.

20.B. Egy szabadon választott mű elemzése.

